

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Polskich Noblistów w Swarzędzu

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

"Dwa najważniejsze dni Twojego życia
to ten,
w którym się urodziłeś
oraz ten,
w którym dowiedziałeś się, po co."

Mark Twain

Współczesny rynek pracy oraz edukacji nie jest stabilny. Oznacza to, iż każdy jego uczestnik, aby się na nim utrzymać, musi się do niego przystosować. Natomiast globalizacja, zmienna gospodarka, postęp informatyczny, wzrastająca ilość informacji dotycząca zawodów i dróg kształcenia oraz bezrobocie, powodują trudności w przystosowaniu się do tych zmian. Młody człowiek musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości. Jednocześnie powinien wykazywać gotowość do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, ustawicznego doksztalcania się oraz zdobywania nowych umiejętności, przydatnych w podejmowaniu mądrych decyzji dotyczących wyboru dalszego kierunku kształcenia, a w dalszej perspektywie i zawodu.

W ten sposób pojawiają się umiejętności:

- planowania własnej kariery edukacyjno - zawodowej przez dzieci,
- podejmowania trafnych decyzji,
- dokonywania prawidłowych i przemyślanych wyborów,

Należy pamiętać, że planowanie nie jest i nigdy nie będzie jednorazową decyzją. PLANOWANIE należy do procesu, który obejmuje całe życie człowieka.

Z tego względu profesjonalne poradnictwo zawodowe i działania z zakresu orientacji zawodowej są niezbędne w kształtowaniu przyszłej kariery zawodowej. Skuteczne poradnictwo zawodowe wzmacnia poczucie wartości młodych ludzi, co pozwala im trafniej określać swoje umiejętności, kompetencje oraz zainteresowania.

Działania doradcze w takich instytucjach, jak szkoła - zakładają aktywną współpracę z wieloma instytucjami i organizacjami świadczącymi usługi poradnictwa zawodowego takich jak: Ochotnicze Hufce Pracy w tym: Młodzieżowe Centra Kariery oraz Mobilne Centra Informacji; Powiatowym Urzędem Pracy oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy. Należy pamiętać także o ścisłej współpracy w tym zakresie z rodzicami uczniów, gdyż oni są pierwszymi nieprofesjonalnymi doradcami zawodowymi własnych dzieci oraz o najbliższej rodzinie i środowisku lokalnym.

Wszystkie działania:

- lekcje,
- warsztaty,
- testy,
- diagnozy,

w zakresie doradztwa zawodowego wobec uczniów, a co za tym idzie zbieraniem przez niego informacji oraz umiejętności związanych z planowaniem dalszej edukacji i kariery zawodowej pomogą im zaplanować dalszą przyszłość zawodową poprzez dokonanie odpowiedzialnych decyzji. Jednocześnie pokażą im oraz przygotowują do roli pracownika.

Wewnątrzszkolny program doradztwa zawodowego zawiera działania, które prowadzi szkoła. W jego skład wchodzi wszelkiego rodzaju działania, które organizuje ta instytucja w ramach przygotowania młodych ludzi do zaplanowania dalszej ścieżki edukacyjnej oraz wyboru zawodu. Jednocześnie precyzuje zadania, formy oraz metody pracy szkolnego doradcy zawodowego, nauczycieli przedmiotów, pedagoga oraz dyrekcji szkoły w ramach rocznych planów działania szkoły.

WSDZ pozwala uczniom nabyć odpowiednią wiedzę oraz umiejętności, które są niezbędne do zapoznania się z:

- posiadanymi predyspozycjami zawodowymi,
- współczesnym rynkiem pracy,
- zasadami panującymi na rynku pracy,
- możliwościami i metodami zaplanowania kariery edukacyjno-zawodowej,

Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego mówi:

- wybór zawodu to proces rozwojowy, który składa się z decyzji podejmowanych od narodzin człowieka,
- aby wybrać zawód należy posiadać wiedzę na temat:
 - siebie,
 - zawodów,
 - ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu mają wpływ:
 - cechy osobowościowe jednostki: temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności,
 - umiejętności,

- doświadczenia: życiowe, zawodowe,
 - wartości oraz normy,
 - czynniki emocjonalne,
 - zdrowotne,
 - rodzaj oraz poziom wykształcenia,
 - rodzina,
 - aktywność szkolna i pozaszkolna jednostki np. wolontariat,
- preferencje zawodowe tworzą się w trakcie całego życia począwszy od dzieciństwa i dalej się rozwijają,
 - wszystkie działania oraz zadania związane z WSDZ są wprowadzane w sposób zaplanowany, systematyczny i są realizowane zgodnie z harmonogramem pracy szkoły,
 - WSDZ obejmuje:
 - indywidualną pracę z uczniami,
 - grupową pracę z uczniami,
 - pracę i współpracę z rodzicami,
 - pracę i współpracę z nauczycielami - Radą Pedagogiczną,
 - WSDZ składa się z planowych działań nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, co daje możliwość spójnego i systematycznego działania szkoły dot. działań z zakresu doradztwa zawodowego,

Reasumując Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.

Główne założenia to:

- WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę,
- placówka realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie,
- działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

GŁÓWNE CELE PROGRAMU

Do głównych celów WSDZ zaliczamy:

- przygotowanie uczniów do samodzielnego podjęcia decyzji o dalszym kształceniu,
- przygotowanie uczniów do przyszłej aktywności zawodowej,
- wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych,
- wyposażenie uczniów w umiejętność określania własnych predyspozycji i zainteresowań zawodowych miękkich i twardych,
- przygotowanie i wspieranie rodziców do nakierowania dzieci do podjęcia decyzji edukacyjnych oraz zawodowych,
- gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych na współczesnym rynku pracy, w świecie zawodów oraz edukacyjnym,
- pomoc nauczycielom w zaplanowaniu oraz realizacji tematów związanych z wyborem zawodu,
- współpraca z instytucjami, które wspierają wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego np.: Ochotnicze Hufce Pracy w tym Młodzieżowe Centrum Kariery oraz Mobilne Centrum Kariery ,
- intensywna współpraca z przedstawicielami różnorodnych grup zawodowych w tym z rodzicami uczniów,

Wszystkie te cele zmierzają do przygotowanie naszych uczniów do prawidłowego wyboru kształcenia oraz zawodu. To powoduje, iż należy kształtować w nich specyficzne dla rynku pracy umiejętności i predyspozycji, które pozwolą na prawidłowe funkcjonowanie w różnorodnych rolach społecznych oraz zawodowych. Z tego względu obowiązkiem wszystkich uczestników społeczeństwa szkolnego jest konkretne, systematyczne oraz precyzyjne oddziaływanie wychowawczo – doradcze.

Cel orientacji zawodowej w klasach I-VI

Celem orientacji zawodowej w klasach I-VI jest:

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami,
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji,
- pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cel doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII jest:

- wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych,
- udzielenie informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy,

Cele szczegółowe

Cele szczegółowe względem uczniów:

- rozwijają umiejętności pracy indywidualnej i zespołowej,
- likwidacją bariery związane ze środowiskiem lokalnym,
- kształtują oraz budują prawidłowe relacje społeczno – zawodowych,
- wiedzą w jaki sposób nabywać, rozwijać i uczyć się nowych zainteresowań, pasji i talentów,
- posiadają informacje o zawodach poszukiwanych na regionalnym rynku pracy,
- potrafią przewidzieć trendy zawodowe,
- potrafią radzić sobie ze stresem,
- wzmacniają poczucie własnej wartości,

Cele szczegółowe względem nauczycieli:

- potrafią zdiagnozować potrzeby oraz zasoby swoich uczniów np. analiza SWOT,
- potrafią rozwinąć pasję, predyspozycje, talenty, zdolności, zainteresowania swoich uczniów,
- potrafią udzielać informacji,
- znają i kierują uczniów i ich rodziców do specjalistów,
- potrafią wydobyć wewnętrzny potencjał uczniów,
- potrafią kształtować odpowiedzialność za własny rozwój zawodowy,
- kształtują umiejętności prawidłowego komunikowania się uczniów,
- kształtują umiejętność autoprezentacji,
- kształtują umiejętność radzenia ze stresem,
- pomagają likwidować bariery emocjonalne uczniów,
- rozwijają umiejętność pracy zespołowej i indywidualnej,
- rozwijają umiejętność współdziałania w grupie,
- potrafią i pomagają w tworzeniu w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy,
- potrafią rozwijać aktywności poznawcze uczniów dotyczącej samooceny ich możliwości psychofizycznych,
- potrafią znaleźć wsparcie i pomoc w pracy wychowawczej,
- współpraca w tworzeniu materiałów pomocniczych potrzebnych do prowadzenia zajęć z orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych oraz spotkaniach z rodzicami,

Cele szczegółowe względem szkolnego doradcy zawodowego:

- potrafi zdiagnozować potrzeby oraz zasoby swoich uczniów np. analiza SWOT,
- potrafi rozwinąć pasję, predyspozycje, talenty, zdolności, zainteresowania swoich uczniów,
- potrafi i wspiera rodziców/opiekunów w procesie doradczym,
- potrafi udzielać informacji edukacyjno - zawodowych,

- zna i kieruje uczniów i ich rodziców do specjalistów,
- zna nowoczesne ścieżki edukacyjne, oferty szkół oraz zasady rekrutacji,
- potrafi współpracować z przedstawicielami instytucji oraz różnorodnych zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w placówce,
- uczy uczniów samopoznania, autodiagnozy preferencji i zainteresowań,
- potrafi wydobyć wewnętrzny potencjał uczniów,
- kształtuje odpowiedzialność za swój rozwój zawodowy,
- kształtuje umiejętność sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem wśród uczniów,
- pomaga przełamywać bariery emocjonalne wśród uczniów,
- pomaga rozwijać umiejętności pracy zespołowej oraz współpracy w grupie,
- uświadamia uczniom konieczności porównywania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie oraz współczesnych trendami na rynku pracy,
- wyrabia w uczniach pozytywne postawy wobec edukacji i pracy,
- pomaga rozwijać aktywność poznawczą uczniów dot. samooceny ich możliwości psychofizycznych,
- pomaga, wspiera i aktywizuje nauczycieli do prowadzenia orientacji zawodowej podczas przedmiotów nauczania,
- uświadamia nauczycielom konieczności wplatania w treści przedmiotowe tematyki z zakresu orientacji zawodowej,
- wsparcia rodziców i nauczycieli w pracy wychowawczej,
- wspiera nauczycieli i rodziców w kształtowaniu osobowości edukacyjno – zawodowej uczniów,
- wspólne opracowuje z innymi nauczycielami materiałów pomocniczych do prowadzenia zajęć z orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami,
- pomaga w tworzeniu kierunku pracy edukacyjno - zawodowej z rodzicami i młodzieżą,

Cele szczegółowe względem rodziców

- rodzice znają swoje dziecko, jego zainteresowania, pasje,
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli nieprofesjonalnych doradców,
- poznali czynniki ułatwiające wybór szkoły oraz zawodu,
- znają:
 - ścieżki edukacyjne,
 - oferty szkół,
 - zasady rekrutacji,
- znają miejsca oraz osoby, które pomogą w sytuacjach trudnych,
- współuczestniczą i tworzą doradztwo zawodowe w szkole poprzez np. prezentację wykonywanych zawodów, zapraszanie do zakładów pracy,
- ustawicznie podnoszą umiejętności komunikacyjne w stosunku do swoich dzieci,
- pomagają dzieciom w podjęciu prawidłowej decyzji dot. wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej,
- dostarczają nauczycielom i dziecku wiedzę o:
 - dziecku,
 - umiejętnościach dziecka,
 - preferowanych wartościach,
 - zdolnościach,
 - zainteresowaniach,
 - mocnych i słabych stronach dziecka,
 - planowanych karierach edukacyjnych i zawodowych dzieci,
 - przeciwwskazaniach zdrowotnych do wykonywania przez dziecko danego zawodu,

Zespół ds. doradztwa zawodowego

Osobami odpowiedzialnymi za realizację doradztwa zawodowego w naszej szkole są:

- dyrektor szkoły,
- szkolny doradca zawodowy,
- wychowawcy klas,
- pedagog,
- psycholog,
- inne osoby wspomagające działania doradcze,

Realizatorami WSDR są:

- szkolny doradca zawodowy,
- wychowawcy klas,
- kierownik świetlicy szkolnej,
- nauczyciele,
- nauczyciel biblioteki,
- rodzice,

Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli, pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego jest częścią planu wychowawczego szkoły i jest realizowany w szkole w ciągu roku szkolnego.

Natomiast **ADRESATAMI** projektu są:

- uczniowie,
- ich rodzice,
- nauczyciele,

Zadania

Do głównych zadanych zadań w WSDZ należą:

- pomoc uczniom w wypracowaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji dot. kierunku dalszego kształcenia oraz wyborze zawodu,
- ukierunkowanie uczniów w stronę samopoznania, samooceny i poznawania własnych zasobów,
- pomoc w budowaniu odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy,
- zapoznanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym,
- pomoc uczniom w znalezieniu informacji o zawodach oraz szkołach,
- pomoc w analizie wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i o aktualnych trendach na rynku pracy,
- wspieranie ich w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy,
- współpraca z rodzicami w realizacji: celów i zadań dot. doradztwa zawodowego,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o:
 - zawodach,
 - rynku pracy,
 - możliwościach kształcenia
 - możliwościach zatrudnienia,
 - planach rekrutacyjnych lokalnych szkół)

W formie:

- prasy,
- informatorów,
- programów multimedialnych.

Formy pracy doradczej

Formy pracy szkolnego doradcy zawodowego skierowane do uczniów:

- diagnoza dot. potrzeby realizacji zadań związanych z różnorodnymi działaniami doradczymi prowadzonymi w szkole poprzez:
 - wywiad,
 - kwestionariusz ankiety,
 - rozmowy indywidualne,
- zajęcia warsztatowe – grupowe – w celu:
 - rozbudzenia świadomości o konieczności planowania własnego ścieżki edukacyjnej, rozwoju oraz kariery zawodowej,
 - umożliwienia poznać siebie i swoich predyspozycji zawodowych,
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie:
 - komunikacji interpersonalnej,
 - współdziałania w grupie,
 - radzenie sobie ze stresem,
- udostępnianie informacji o możliwościach skonstruowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej,
- udostępnianie informacji o szkołach,
- spotkania z przedstawicielami różnorodnych zawodów,
- prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom,
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych,
- uczestnictwo w „Drzwiach Otwartych” szkół ponadpodstawowych,

Metody pracy doradczej

W poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron,

Metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to:

- aktywizujące,
- problemowe,
- burza mózgów, dyskusja, pogadanka,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról.
- metody testowe: kwestionariusze, ankiety, testy,
- metody audiowizualne: filmy edukacyjne, programy multimedialne, prezentacje multimedialne, zasoby Internetu,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- zajęcia plastyczne.

Techniki doradcze

Techniki stosowane przez szkolnego doradcę zawodowego:

- plastyczne,
- wzmacniające myślenie krytyczne,
- strategiczne np. analizę SWOT,
- kwestionariusze,
- wywiady,
- gry i zabawy,

Działania doradcze

Działania kierowane do uczniów:

- konsultacje indywidualne, porady, udzielanie wskazówek,
- zajęcia grupowe realizujące treści programowe dla klas I-III, IV-VI, VII-VIII związanych tematycznie z obszarami:
 - poznawanie siebie i własnych zasobów;
 - świat zawodów i rynek pracy;
 - rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych:
 - klasy I-VI – prowadzenie orientacji zawodowej,
 - klasy VII – 10 godzin lekcyjnych,
 - klasy VIII – 10 godzin lekcyjnych,
 - klasy VII i VIII – realizacja zagadnień doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych – 5 godzin,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- praca z informatorami o zawodach,
- spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły,
- projekcje filmów o zawodach,
- tworzenie kół zainteresowań,
- organizacja konkursów zawodoznawczych,
- wizyty zawodoznawcze,
- udział w targach edukacyjnych,
- umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na stronie internetowej,

Działania kierowane do rodziców/opiekunów prawnych uczniów:

- systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- organizowanie spotkań doradczych,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,

Działania kierowanych do nauczycieli:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- organizowanie lekcji otwartych,

PLAN REALIZACJI PROGRAMU

TREŚCI PROGRAMOWE: POZNANIE SIEBIE

Nr	Tematyka/ działania	Metoda/forma	Adresaci	Termin	Realizator	Osoba odpowiedzialna	Kompetencje kluczowe
1	Zainteresowania	Diagnoza – testy. Rozmowa, pogadanki, prezentacje	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, pedagog, psycholog szkolny	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje językowe, kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
2	Umiejętności	Diagnoza – testy, rozmowa, pogadanki, prezentacje	Klasa VII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje językowe, kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
3	Diagnozowanie mocnych stron, uzdolnień i potrzeb ucznia	Obserwacja, ankieta dla uczniów, testy, rozmowy	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny	Psycholog	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
4	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów	Warsztaty, zajęcia poza lekcyjne	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny zgodnie z konkretnymi terminami	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, pedagog, specjaliści z	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje językowe, kompetencje osobiste,

				i dla poszczególnych oddziałów w	PPP, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy		społeczne i w zakresie uczenia się,
5	Zajęcia z uczniami dot. technik: autoprezentacji.	Warsztaty	Klasa: IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego	Psycholog	Kompetencje językowe, kompetencje cyfrowe, kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
6	Zapoznanie uczniów z prawidłową komunikacją interpersonalną	Warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele języka polskiego	Wychowawcy klas	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
7	Zajęcia z uczniami dot. technik: radzenia sobie ze stresem	Warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Pedagog, psycholog szkolny, wychowawcy klas,	Psycholog	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
8	Zajęcia z uczniami dot. technik: rozwijania umiejętności emocjonalno-społecznych	Warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Pedagog, psycholog szkolny, wychowawcy klas,	Psycholog	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
9	Zajęcia uświadamiające dot. powiązania wartości życiowych z pracą	Warsztaty	Klasa: VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się
10	Zajęcia z zadaniowego działania	Warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny, doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi	Wychowawcy klas	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,

1 1	Zajęcia związane z wpływem stanu zdrowia na wybór zawodu	Warsztaty	Klasa VII, VIII	II semestr	Szkolny doradca zawodowy	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się,
--------	--	-----------	-----------------	------------	--------------------------	--------------------------	---

TRĘŚCI PROGRAMOWE: ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Nr	Tematyka/działania	Metoda/forma	Adresaci	Termin	Realizator	Osoba odpowiedzialna	Kompetencje kluczowe
1	Zajęcia z uczniami na temat: „PRACA”	Warsztaty	Klasa I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje językowe, kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
2	Zajęcia na temat: „ŚWIAT ZAWODÓW”	Warsztaty, prezentacje	Klasa I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas,	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje językowe, kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje cyfrowe
3	Spotkania z absolwentami szkoły	Warsztaty	Klasa: IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, pedagog, nauczyciele przedmiotów	Pedagog	Kompetencje obywatelskie, kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
4	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych	Warsztaty, wykłady uczestniczące,	Klasa: I, II, III, IV, V,	Cały rok szkolny	Dyrekcja pedagog, doradca zawodowy,	Doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w

			VI,VII, VIII				zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
5	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	Wykłady uczestniczące,	Klasa: I, II, III, IV, V, VI,VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas,	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
6	Wyjścia do zakładów pracy	Wizytacje	Klasa: I, II, III, IV, V, VI,VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas,	Szkolny doradca zawodowy,	kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie, kompetencje w zakresie przedsiębiorczości
7	Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej	Lekcje, wykłady, warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI,VII, VIII	cały rok szkolny	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
8	Nauka poszukiwania pracy,	lekcje wychowawcze, warsztaty, lekcje dydaktyczne	Klasa: I, II, III, IV, V, VI,VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy nauczyciel informatyki	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
9	Nauka analizy ofert pracy i edukacyjnych	lekcje wychowawcze, warsztaty, lekcje dydaktyczne	Klasa: IV, V, VI,VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele języka polskiego,	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie

					wychowawcy , nauczyciel informatyki		
1 0	Nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy zawodowej,	lekcje wychowawcze , warsztaty, lekcje dydaktyczne	Klasa: IV, V, VI,VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy , nauczyciel informatyki	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
1 1	Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej	lekcje wychowawcze , warsztaty, lekcje dydaktyczne	Klasa: IV, V, VI,VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
1 2	Uświadamianie wymagań rynku pracy.	lekcje wychowawcze , warsztaty, lekcje dydaktyczne	Klasa: I, II, III, IV, V, VI,VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele przedmiotow i wychowawcy	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
1 3	Współpraca z Urzędem Pracy oraz innymi instytucjami	lekcje wychowawcze , warsztaty, lekcje dydaktyczne	Klasa: IV, V, VI,VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
1 4	Nauka pisania prawidłowego CV i listu motywacyjnego	lekcje wychowawcze , warsztaty, lekcje dydaktyczne	Klasa: VI,VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowe, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy nauczyciel informatyki	Szkolny doradca zawodowy,	

TREŚCI PROGRAMOWE: RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Nr	Tematyka/działania	Metoda/forma	Adresaci	Termin	Realizator	Osoba odpowiedzialna	Kompetencje kluczowe
1	Edukacja zawodoznawcza i edukacyjna	Poradnictwo indywidualne i grupowe, warsztaty prezentacje	Klasa VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas,	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
2	Udział uczniów w „Drzwiach Otwartych” szkół ponadpodstawowych	Wizytacje	Klasa VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, pedagog, wychowawcy klas	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje cyfrowe
3	Nauka planowania działań i celów	Warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi	Wychowawcy klas	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje cyfrowe
4	Uświadamianie wagi edukacji	lekcje wychowawcze zajęcia z doradztwa zawodowego i innych zajęć dydaktycznych	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	zajęcia zgodnie z harmonogramem	wychowawcy zespół ds. analiz jakości kształcenia oraz badań edukacyjnych	Zespół ds. analizy jakości kształcenia oraz badań edukacyjnych	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
5	Uświadamianie znaczenia wyników egzaminów zewnętrznych	lekcje wychowawcze zajęcia z doradztwa zawodowego i innych zajęć dydaktycznych	Klasa: IV, V, VI, VII, VIII	Zajęcia zgodnie z harmonogramem zajęć	wychowawcy zespół ds. analiz jakości kształcenia oraz badań edukacyjnych	Zespół ds. analizy jakości kształcenia oraz badań edukacyjnych	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie

					nauczyciele przedmiotowi	
--	--	--	--	--	--------------------------	--

TREŚCI PROGRAMOWE: PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

N r	Tematyka/ działania	Metoda/forma	Adresaci	Termin	Realizator	Osoby odpowiedzialne	Kompetencje kluczowe
1	Poradnictwo zawodowe związane z planowaniem dalszej ścieżki edukacyjnej	Poradnictwo indywidualne, testy, diagnoza	Klasa VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, pedagog, psycholog	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
2	Konsultacje indywidualne ze szkolnym doradcą zawodowym	Poradnictwo indywidualne, testy, diagnoza	Klasa VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy,	Szkolny doradca zawodowy	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje cyfrowe
3	Zapoznanie uczniów z możliwościami dalszej edukacji	Warsztaty, lekcje z doradztwa zawodowego	Klasa: VII, VIII	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy,	Szkolny doradca zawodowy,	Kompetencje obywatelskie kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
4	Zapoznanie uczniów z etapami decyzyjnymi	Warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Cały rok szkolny	Pedagog, psycholog szkolny	Wychowawcy klas	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
5	Zapoznanie uczniów z realnymi	Wykłady, lekcje z doradztwa	Klasa:	Cały rok szkolny	Szkolny doradca	Szkolny doradca	Kompetencje

	możliwościami realizacji marzeń zawodowych	zawodowego, lekcje wychowawcze	I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII		zawodowy, wychowawcy klas,	zawodowy,	osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
6	Uczenie zasad oraz stosowania prawidłowego planowania	lekcje wychowawcze , warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	Pedagog szkolny wychowawcy klas, doradca zawodowy	Pedagog szkolny	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie
7	Uczenie dobrej organizacji własnej pracy	lekcje wychowawcze , warsztaty	Klasa: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Zgodnie z harmonogramem zajęć	Pedagog szkolny wychowawcy klas, doradca zawodowy	Wychowawcy klas	Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje obywatelskie

EWALUACJA

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna, aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły oraz Radzie Pedagogicznej do zatwierdzenia. Będą one zbierane poprzez:

- ankiety,
- rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami, obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz z uczniami
- ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (np. ankiety dla pracodawców),
- sprawozdania z pracy doradcy zawodowego/osoby realizującej orientację zawodową w klasach I-III,
- bieżące wypełnianie przez wychowawców i nauczycieli ankiet z przeprowadzonych działań w klasach IV-VI,
- ocena zajęć prowadzonych w klasach VII-VIII z doradztwa zawodowego,

PRZEWIDYWANE EFEKTY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Realizacja Wewnętrznszkolnego Programu Doradztwa Zawodowego ma za zadanie uświadomić uczniom potrzebę rozpoznawania własnych zainteresowań i predyspozycji do wykonywania określonych zawodów. Jednocześnie umożliwi uczniom prawidłowy wybór kierunku dalszego kształcenia oraz drogi zawodowej.

W związku z powyższym, absolwent szkoły w sferze poznania własnych zasobów:

- sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”),
- określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego,
- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową

W związku z poznaniem sfery świata zawodów i rynku pracy uczeń:

- analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych,
- określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy,
- porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika,
- konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy,
- określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej,

- sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców,
- przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej,
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

W związku z rynkiem edukacyjnym i uczenia się przez całe życie uczniów:

- korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego,
- analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji,
- określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym,
- analizuje możliwości kontynuowania nauki.

W związku z planowaniem własnego rozwoju i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów:

- ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- sporządza indywidualny plan działania - planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji,
- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Efektami końcowymi realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia i przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy

Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole, to:

- rozbudzanie aktywności szkolnej, pozaszkolnej i zawodowej uczniów,
- pomoc rodzinie w kształtowaniu pozytywnych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci,
- lepszy dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców,
- bardziej świadomy oraz trafniejszy wybór decyzje edukacyjne i zawodowe,
- mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły, pracy zawodowej, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów,

Przepisy prawa polskiego i unijnego dotyczące doradztwa zawodowego

Podstawy prawne związane z realizacją WSDZ w szkole zostały zawarte w następujących dokumentach:

- Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649).
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).
- Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji

pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).

- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).

WYKAZ INSTYTUCJI DO WSPÓŁPRACY W RAMACH REALIZACJI WSDZ

1. Ochotniczy Hufiec Pracy w tym:
 - Młodzieżowe Centrum Kariery
 - Mobilne Centrum Kariery
2. Powiatowy Urząd Pracy
3. Wojewódzki Urząd Pracy
4. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
5. Biblioteka pedagogiczna,
6. Ośrodek doskonalenia nauczycieli,
7. Kuratorium oświaty
8. Pracodawcy i przedsiębiorcy
9. Organizacje pozarządowe
10. Ośrodek kultury